

Keski-Suomen hyvinvointialueen toimielinrakenteen arviointi ja hallintosäännön muutokset 1.6.2025 lukien

Aluehallitus 11.02.2025 § 41

Valmistelija toimialajohtaja Lasse Leppä, p. 050 599 9545, lakiasiaintohtaja Johanna Aalto, p. 050 434 6544 ja strategijahtaja Anu Pihl p. 050 320 4896

Selostus asiasta

Taustaa

Keski-Suomen hyvinvointialueen ensimmäinen aluevaltuusto kokoontui ensimmäisen kerran 1.3.2022. Se hyväksyi tuolloin hallintosäännön 1. vaiheen, joka piti sisällään toimielinorganisaation osalta lakisääteiset toimielimet ja niiden tehtävät. Muu toimielinrakenne hyväksyttiin hallintosäännön 5. vaiheessa 1.11.2022.

Aluehallitus antoi kokouksessaan 7.11.2023 toimeksiannon ”arvioida toimielinrakennetta loppuvuoden 2024 aikana seuraavaa valtuustokautta varten”. Toimielinrakenteen arviointi tehtiin toimeksiannon mukaisesti syksyllä 2024. Valmistuneen arvioinnin pohjalta luotiin keskustelun pohjaksi vaihtoehtoisia malleja toimielinrakenteeksi. Arviointiprosessi on kuvattu alla. Arviointiraportti on kokonaisuudessaan esityslistan oheismateriaalina.

Toimielinrakenteen arviointia ja valmistelua ohjaavat periaatteet

Keski-Suomen hyvinvointialueen toimielinrakenteen arviointia ja kehittämistä ovat ohjanneet seuraavat periaatteet:

- **Strategia:** Nykyisen toimielinrakenteen kehittämisen yhtenä periaatteena on ollut hyvinvointialueen strategia, jonka pohjalta on määritelty toimielinten tarkoitus ja tehtävät. Hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa, toimielinrakenteen lähtökohtana oli aloittaa maltillisesti harvemmillä toimielimillä, jotta toiminnan vaikuttavuutta voidaan arvioida ja tarvittaessa kehittää mallia kokemusten perusteella. Tämä periaate on toiminut myös arvioinnin pohjana sekä sitä samaa periaatetta on hyödynnetty toimielinrakenteen kehittämisen tukena. Hyvinvointialueen missio on edistää hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta Keski-Suomessa vaikuttavasti ja laajalla yhteistyöllä
- **Ihmislähtöisyys:** strategian mukaisesti ihmislähtöisyys toimii kantavana periaatteena kaikessa päätöksenteossa ja toiminnan suunnittelussa. Ihmislähtöisyys on korostanut elämänkaarisen ajattelun merkitystä hyvinvointialueen uudistumisessa.
- **Vahva järjestäjä:** Toimielinten keskeinen tehtävä on ollut ja tulisi edelleen olla periaate vahvasta järjestäjästä, jonka toiminta perustuu hyvinvointialueen strategiaan. Strategiassa visioksi on asetettu ihmisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kokemuksen vahvistaminen. Aluehallituksen tehtävää hyvinvointialueen strategian mukaisessa johtamisessa, tuetaan toimielintyöskentelyllä sekä delegoimalla tehtäviä aluehallitukselta muille toimielimille.
- **Kumppanuus:** Hyvinvointialueen strategian ytimessä on yhteistyö ja kumppanuus järjestöjen, seurakuntien, yritysten ja kuntien kanssa.

- **Integraatio eli yhteensovitus:** Integraatioajattelu ohjaa yhteistyötä myös toimielinrakenteen sisällä. Toimielinrakenteen tulee tukea palveluiden ihmislähtöistä yhteensovittamista ja torjua hallinnon siiloutumista.
- **Kansanvaltaisuus:** Toimielimet varmistavat hyvinvointialuelain 2 §:n mukaista toiminnan kansanvaltaisuutta ja ihmisten vaikuttamisen mahdollisuuksia. Siihen liittyy asioiden julkisuus, avoimuus sekä laaja vaikutusten arviointi.
- **Resurssiviisuus:** Toimielinrakennetta arvioitaessa on huomioitu edellä kuvattujen periaatteiden lisäksi myös tehokkuuden näkökulma, käytävissä olevaa henkilöstöresurssi sekä kustannusvaikuttavuus. Päällekkäistä työtä on haluttu vähentää.
- **Hyvä hallintotapa:** Hyvän hallintotavan periaatteet ohjaavat toimielinrakenteen kehittämistä.

Toimielinrakenteen tavoitteet

Toimielinrakenteen avulla pyritään seuraaviin tavoitteisiin:

- **Resurssiviisas tapa toimia muuttuneessa toimintaympäristössämme**
Tavoitteena on löytää toimielinrakenne ja toimintamalleja, jotka mahdollistavat tehokkaan ja kestävänsä resurssien käytön hyvinvointialueen muuttuvassa toimintaympäristössä. Tämä tarkoittaa rakenteiden ja prosessien kehittämistä siten, että ne tukevat tarkoituksenmukaista päätöksentekoa, vähentävät päällekkäisyyksiä ja edistävät palvelujen vaikuttavuutta.
- **Vahvistaa hyvän hallintotavan mukaisesti päätöksenteon luotettavuutta, läpinäkyvyyttä**
Hyvän hallintotavan mukaisesti päätöksenteon tulee olla avoimesti seurattavissa ja perustua selkeisiin ja läpinäkyviin prosesseihin. Rakenteiden kehittämisessä ja päätöksentekoprosessien kehittämisessä painotetaan vastuullisuutta, johdonmukaisuutta, avoimuutta ja päätösten perusteluiden ymmärrettävyyttä.
- **Hajauttaa päätösvaltaa aluehallitukselta lautakunnille ja jaostoille ja tukea hyvinvointialueen palveluiden johtamista ja kehittämistä**
Toimielinrakenteen uudistamisen keskeinen periaate on päätösvallan tarkoituksenmukainen jakautuminen aluehallituksen, lautakuntien ja jaostojen kesken. Tämä tukee aluehallituksen työtä ja keskittymistä strategisesti keskeisiin asioihin sekä toisaalta palveluiden kehittämistä ja johtamista eri tasoilla.
- **Vahvistaa palveluiden yhteensovitusta, ihmislähtöisyyttä ja vahvan järjestäjän periaatteita**
Hyvinvointialueen rakenteiden tulee tukea palveluiden yhteensovittamista ja vahvan järjestäjän roolia, jotta palvelut muodostavat ihmislähtöisen ja yhtenäisen kokonaisuuden. Tämä edellyttää selkeitä vastuunjakoja, saumatonta yhteistyötä eri palvelualueiden ja kumppaneiden välillä, vahvaa hyvinvoinnin ja terveyden sekä turvallisuuden edistämistä sekä strategista ohjausta.

- **Vahvistaa osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia joustavin rakentein**

Toimielinrakenteen tulee mahdollistaa monipuoliset ja joustavat osallistumismallit, jotka tukevat asukkaiden, palvelunkäyttäjien ja muiden sidosryhmien vaikutusmahdollisuuksia. Osallistamisen lisääminen vahvistaa luottamusta päätöksentekoon ja varmistaa, että eri näkökulmat tulevat huomioon päätöksenteossa. Järjestöjen, seuraskuntien ja palveluntuottajien kansa vuoropuhelu organisoidaan aiempaa joustavammin.

Toimielinrakenteen arviointiprosessi

Arviointityötä ovat ohjanneet aluevaltuustoryhmien puheenjohtajat ja aluehallitus. Operatiivista työtä on ohjannut Keski-Suomen hyvinvointialueen johtoryhmä sekä hyvinvointialueen viranhaltijoista koostuva valmistelutyöryhmä. Arviointiprosessiin on osallistettu laajasti luottamushenkilöitä sähköisen kyselyn avulla, haastatteluin sekä työpajoin syksyn 2024 aikana.

Arviointiprosessin alussa syyskuussa 2024 työ aloitettiin vertailemalla muiden hyvinvointialueiden toimielinrakenteita. Tämän lisäksi haastateltiin Keski-Suomen hyvinvointialueen toimielintyöskentelyssä keskeisesti mukana olevat 13 viranhaltijaa. Tämän jälkeen toimielinten varsinaisille jäsenille toteutettiin marraskuussa itsearviointi- ja toimielinrakenteen arviointiin liittyvä kysely sähköisesti. Kyselyn tuloksia on hyödynnetty arviointiraportin laadinnassa. Kyselyn vastausprosentti oli noin 42 %. Vastaaajia oli kaikista toimielimistä pois lukien aluevaltuusto ja aluehallitus, jotka toteuttivat oman toimielimensä osalta itsearvioinnin, joissa ei käsitelty toimielinrakenteen kokonaisuutta. Myöskään aluevaalilautakunta ei ollut kyselyssä mukana. Kyselyn tuloksia käsiteltiin ja täydennettiin marraskuussa toimielinten työpajoissa, joissa työstettiin kunkin toimielimen näkemystä toimielinrakenteesta. Joulukuussa järjestettiin lisäksi parihaastattelut toimielinten puheenjohtajille ja esittelijöille ja annettiin näin heille mahdollisuus syventää ja tarvittaessa täsmentää toimielimen näkemystä.

Arviointityön aineistonkeruuvaihe valmistui viimesen työpajan myötä 18.12.2024, jonka jälkeen materiaalista on muodostettu arviointiraportti, jota käsiteltiin aluehallituksessa tammikuun alussa 2025. Arviointiraportti sisältää keskustelun pohjaksi valmistellut vaihtoehdot toimielinrakenteeksi. Vaihtoehtoja ja arvioinnin kokonaisuutta on käsitelty aluehallituksessa, muissa toimielimissä, aluevaltuustoryhmien puheenjohtajien sekä aluevaltuuston kanssa tammikuussa 2025. Kaikki aluevaltuustoryhmät ovat ottaneet kantaa toimielinrakenteeseen tammikuussa 2025.

Yhteenvetoa arvioinnista

Arviointiprosessissa on tarkasteltu paitsi toimielinrakenteen toimivuutta myös toimielinrakennetta suhteessa organisaation elinkaareen. Keski-Suomen hyvinvointialueen toiminta on alkanut vakiintua käynnistymisvaiheen verrattuna. Päätöksentekoprosessit sekä toimintatavat ovat selkeytyneet, joskin kaipaavat edelleenkin selkeyttämistä. Ensikertaisia asioita käsitellään enää harvoin ja monet prosessit ovat muuttuneet sujuvammiksi ja ennakoitavammiksi. Nykyinen toimielinrakenne on valittu, koska sen on arvioitu tukevan organisaation käynnistymisvaihetta parhaalla mahdollisella tavalla, luotaessa pohjaa uuden organisaation toiminnalle.

Arvioinnin perusteella toimielimet ovat toimineet hyvin, niiden ilmapiiri on ollut kehittämismyönteinen ja luottamushenkilöt ovat saaneet äänensä kuuluviin hyvin. Vakiintuneemmassa organisaationelinkaaren vaiheessa on kuitenkin perusteltua arvioida kriittisesti toimielinten työskentelyä kokonaisuutena, sen vaikutuksia ja vaikuttavuutta. Resurssien viisas käyttö sekä organisaation kehitysvaihe huomioiden on noussut esiin tarve tarkastella luottamushenkilöorganisaation tiivistämistä.

Jaostot

Arvioinnin perusteella jaostot ovat toimineet hyvin ja ne on koettu tarpeelliseksi toiminta-alueellaan ja henkilöstöjaostolle nähtiin mahdollisena delegoida päätösvaltaa aluehallitukselta. Toisaalta on nähty mahdollisena vaihtoehtona myös se, että henkilöstöjaoston ja sisäisen tarkastuksen jaoston tehtävät siirrettäisiin suoraan aluehallitukselle. Arvioinnin ja aluevaltuustoryhmien kannanottojen perusteella esitetään, että 1.6.2025 alkaen hyvinvointialueella olisi edelleen nykyrakenteen mukaisesti kolme jaostoa. Henkilöstöjaostolle delegoidaan päätösvaltaa aluehallitukselta.

Lautakunnat

Lautakuntien työskentely on koettu ilmapiiriltään hyväksi ja kehittämismyönteiseksi. On kuitenkin todettu, että päätösvalan puuttuminen ja lautakuntien valmisteleva rooli on koettu jossain määrin haastavaksi. Arviot nykyisten lautakuntien toimivuudesta ovat olleet jakautuneita. Hallintosäännön kirjauksiin on toivottu selkeämpää päätösvaltaa, joka selkeyttäisi lautakunnan roolia. Kolmen lautakunnan malli on aiheuttanut myös tilanteen, jossa asioiden käsittely siiloutuu ja on osin päällekkäistä erityisesti elämänkaaristen lasten, nuorten ja perheiden lautakunnan sekä työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan osalta. Tämän vuoksi esitetään, että 1.6.2025 alkaen lautakuntia olisi kaksi: turvallisuuslautakunta sekä hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta. Muutoksen yhteydessä lautakuntien tehtäviä ja päätösvaltaa lisätään hallintosäännön kirjauksiin. Tarkoituksena on kuitenkin edelleen säilyttää ihmislähtöisyyttä vahvistava elämänkaarisen arvioinnin näkökulma etenkin hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnassa.

Vaikuttamistoimielimet

Kaikki viisi vaikuttamistoimielintä tekivät toiminnan kehittämisen tueksi itsearvioinnin, joissa todettiin, että kunkin vaikuttamistoimielimen toiminta on koettu merkitykselliseksi ja ilmapiiriltään myönteiseksi.

Toimielinrakenteen arvioinnin aikana ei keskitytty lakisääteisiin vaikuttamistoimielimiin (vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto) vaan enemmänkin järjestöjen ja seurakuntien sekä palveluntuottajien vaikuttamistoimielimiin.

Molempien arvioinnissa nousi esille nykyisen hallinnollisesti muodollisen vaikuttamistoimielin-rakenteen rajaava vaikutus osallisuuteen. Todettiin, että molempien toimielinten jatkokehittäminen ja uudistaminen on tarpeellista, kuitenkin varmistaen, että toimijoille on olemassa hyvinvointialueen koolle kutsuma pitkäjänteinen, rakenteellinen vaikuttamiskanava.

Sekä järjestöille ja seurakunnille että palveluntuottajille otetaan käyttöön yhdessä hyvinvointialueen kanssa uudenlaiset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia tukevat foorumit, joiden toiminnasta

aluehallitus päättää erikseen. Foorumit kokoavat alueen eri toimijoita entistä laajemmin yhteen, mutta samalla varmistaa pitkäjänteisyyttä.

Arvioinnin aikana foorumien tavoitteeksi sanoitettiin, että foorumien kautta saataisiin entistä paremmin hyvinvointialueen eri puolilla toimivat, erikokoiset ja eri alojen toimijat yhteen. Sekä järjestöjen ja seurakuntien että palveluntuottajien toimijoita toimii hyvinvointialueella valtava määrä, joiden ääni halutaan saada kuuluviin mahdollisimman laajasti ja joille halutaan tarjota osallistumis- ja vaikuttamiskanava. Foorumit saavat lopullisen muotonsa yhteiskehittämisen aikana. Peruseriaatteena kuitenkin todetaan, että

- foorumit ovat hyvinvointialueen koollekutsuma ja säännöllinen osallisuuden ja vaikuttamisen väylä.
- foorumit mahdollistavat pitkäjänteistä vaikuttamista ja seuranta.
- ne luovat itselleen toimintaperiaatteet, kuten lakisääteiset vaikuttamistoimielimetkin tekevät.
- ne ovat vaikuttamiskanavan lisäksi myös avoimia foorumeita vuoropuhelulle toimijoille, hyvinvointialueen viranhaltijoille sekä hyvinvointialueen luottamushenkilöille.

Foorumien toimintalinjauksista päättää aluehallitus.

Arviointityön aikana on noussut esiin, että järjestöjen rooli lakisääteisissä toimielimissä tukisi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä sekä yhteistä vuoropuhelua vaikuttamistoimielinten sekä järjestöjen kesken jopa paremmin kuin erillisenä vaikuttamistoimielimenä, jonka vuoksi kolme kiinteää paikkaa on nähty perustelluksi esitykseksi. Edellä kuvattujen foorumien lisäksi lakisääteisiin vaikuttamistoimielimiin varataan kolme paikkaa kuhunkin järjestöjen ja seurakuntien edustajille. Vaikuttamistoimielinten jäsenmäärästä ja valinnasta tehdään erilliset päätökset kunkin vaikuttamistoimielimen toimintasäännön hyväksymisen yhteydessä. Hallintosäännön mukaisesti vaikuttamistoimielinten toimintasäännöstä päättää aluehallitus.

Toimielinten jäsenmäärät

Jaostojen jäsenmäärää esitetään pienennettäväksi seitsemästä viiteen. Henkilöstöjaoston ja sisäisen tarkastuksen jaoston jäsenet olisivat aluehallituksen jäseniä tai varajäseniä.

Nuorisovaltuuston jäsenmäärä noudattaisi samoja periaatteita kuin vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston jäsenmäärä, eli jäsenmäärä olisi jatkossa yksi edustaja per kunta, nykyisen kahden sijaan. Nuorisovaltuuston jäsenmäärästä päätetään toimintasäännössä, jonka hyväksyy hallintosäännön mukaan aluehallitus.

Luottamushenkilöpalkkiot

Arvioinnissa vertailtiin muiden hyvinvointialueiden kokouspalkkioita. Vertailun perusteella Keski-Suomen hyvinvointialueen luottamushenkilöpalkkiot ovat matalat. Olemassa olevat kokouspalkkiot ja vuosipalkkiot esitetään pidettävän ennallaan.

Keski-Suomen hyvinvointialueelta puuttuu kokonaan yleisesti käytössä oleva valtuustoryhmien puheenjohtajien vuosipalkkio. Valtuustoryhmän

puheenjohtajan vuosipalkkio esitetään lisättäväksi hallintosääntöön. Vuosipalkkion määrä olisi 100 euroa/valtuutettu/vuosi.

Yhteenveto esitettävistä muutoksista 1.6.2025 alkaen

1. Keski-Suomen hyvinvointialueella on kaksi lautakuntaa nykyisen kolmen sijaan: hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta sekä turvallisuuslautakunta
2. Keski-Suomen hyvinvointialueella toimii kolme lakisääteistä vaikuttamistoimielintä: nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto. Ei-lakisääteisten vaikuttamistoimielimet korvataan vapaamuotoisemmilla järjestöjen ja seurakuntien sekä palveluntuottajien foorumeilla, joiden toimintalinjauksista päättää aluehallitus.
3. Keski-Suomen hyvinvointialueella toimii nykyrakenteen mukaisesti jatkossakin kolme aluehallituksen jaostoa: henkilöstöjaosto, sisäisen tarkastuksen jaosto sekä yksilöasiainjaosto
4. Nuorisovaltuuston jäsenmäärä muutetaan vastaamaan muiden vaikuttamistoimielinten jäsenmäärää seuraavan toimikauden alkaessa 15.9.2025 siten, että nuorisovaltuustossa yksi edustaja kuntaa kohden.
5. Nuorisovaltuuston nimeämällä edustajalla on jatkossa läsnäolo- ja puheoikeus aluevaltuuston kokouksissa.
6. Lakisääteisiin vaikuttamistoimielimiin varataan kuhunkin kolme paikkaa järjestöille ja seurakunnille
7. Aluehallituksen jaostojen jäsenmäärä muutetaan 1.6.2025 alkaen viiteen henkilöön nykyisen seitsemän sijaan. Henkilöstöjaoston ja sisäisen tarkastuksen jaostojen jäsenet ovat aluehallituksen jäseniä tai varajäseniä. Yksilöasiainjaoston jäseniksi, mutta ei puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi, voidaan valita myös muita henkilöitä.
8. Luottamushenkilöille maksettavat kokouspalkkiot, vuosipalkkiot ja aluehallituksen puheenjohtajan osa-aikaisuutta koskevat määräykset säilytetään ennallaan. Hallintosääntöön lisätään aluevaltuustoryhmien puheenjohtajien vuosipalkkiomalli 100 euroa/valtuutettu/vuosi.

Toimielinrakenteeseen tehtävillä muutoksilla arvioidaan saavutettavan noin 70.000 euron välitön vuotuinen säästö kokouskustannuksista sekä luottamushenkilöpalkkioista.

Hallintosääntöön tehdään edellä kuvattuja muutoksia vastaavat muutokset pykälissä 12 §, 13 §, 14 §, 16 §, 17 §, 18 §, 19 §, 29 §, 86 §, 178 §, jotka ovat voimassa 1.6.2025 alkaen.

Toimivalta

hallintosääntö 16 §

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle hyväksyttäväksi uuden toimielinrakenteen ja sitä vastaavat hallintosäännön muutokset 1.6.2025 alkaen.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Asian kokouskäsittely:

Keskustelun alussa todettiin aluehallitukselle saapuneet kaksi kannanottoa, mitkä ovat pöytäkirjan liitteenä:

- Järjestöjen ja maakunnan kumppanuuspöydän kannanotto aluehallitukselle Järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielimen lakkauttamiseen ja sen korvaamiseen foorumimuotoisella toiminnalla.
- Keski-Suomen Yrittäjät ja Keski-Suomen kauppakamarin lausunto Keski-Suomen hyvinvointialueen hallitukselle koskien hallintosäännön ja toimielinrakenteen muutosesitystä.

Äänestys 1

Keskustelun edetessä Jouko Nykänen teki seuraavan muutosesityksen kohtaan § 12:

- ” Hyvinvointialueella on myös seuraavat lautakunnat:
- Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta
 - Turvallisuuslautakunta

Aluevaltuusto valitsee lautakuntiin valtuuston toimikaudeksi 13 jäsentä.

Valtuusto valitsee jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joiden tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta valitsee toimikaudekseen kaksi jaostoa lasten, nuorten ja perheiden jaoston sekä aikuisten ja ikäihmisten jaoston. Jaostoilla on 5 jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Jaostoihin voidaan valita lautakunnan jäseniä ja varajäseniä. Lautakunta valitsee jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jaostot varmistavat lautakunnan 18 §:n 1. momentin mukaisen seurantatehtävän toteutumista. Lautakunta voi antaa jaostoille muitakin valmistelutehtäviä.”

Jani Ylälehto kannatti Jouko Nykäsen esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty pohjaesityksestä poikkeava kannatettu esitys, on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksen seuraavasti: ne, jotka kannattavat pohjaesitystä, vastaavat sanalla JAA, ja ne, jotka kannattavat Jouko Nykäsen tekemää esitystä, vastaavat sanalla EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettuna nimenhuutoäänestyksessä annettiin 9 Jaa ääntä (Lotta Ahola, Mervi Hovikoski, Jukka Haaparanta, Kari Kiiskinen, Markku Puro, Katri Savolainen, Eila Tiainen, Kati-Erika Timperi ja Hilma Vepsäläinen) ja 4 Ei ääntä (Jouko Nykänen, Mauno Vanhala, Jani Ylälehto ja Maria Kaisa Aula). Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan päätösehdotuksen tältä osin äänin 9-4.

Äänestys 2

Keskustelun edetessä Katri Savolainen teki seuraavan muutosesityksen kohtaan § 13:

” Henkilöstöjaoston ja sisäisen tarkastuksen jaoston jäseniksi voidaan valita aluehallituksen jäsenten ja varajäsenten lisäksi aluevaltuuston jäseniä.”

Mervi Hovikoski ja Eila Tiainen kannattivat Katri Savolaisen esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty pohjaesityksestä poikkeava kannatettu esitys, on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksen seuraavasti: ne, jotka kannattavat pohjaesitystä, vastaavat sanalla JAA, ja ne, jotka kannattavat Katri Savolaisen tekemää esitystä, vastaavat sanalla EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 6 Jaa ääntä (Jukka Haaparanta, Jouko Nykänen, Markku Puro, Mauno Vanhala, Jani Ylälehto ja Maria Kaisa Aula), 6 Ei ääntä (Mervi Hovikoski, Kari Kiiskinen, Katri Savolainen, Eila Tiainen, Kati-Erika Timperi ja Hilma Vepsäläinen) ja 1 Tyhjä ääni (Lotta Ahola). Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan päätösehdotuksen tältä osin äänin 6-6, 1 tyhjä, puheenjohtajan äänen ratkaistessa.

Äänestys 3

Keskustelun edetessä Jouko Nykänen teki seuraavan muutosesityksen kohtaan § 29:

”Järjestöjen vaikuttamistoimielintä ei muuteta foorumiksi. Perusteluna varsinkin se, että järjestöt ovat välttämätön kumppani hyvinvointialueen toiminnan onnistumiseksi varsinkin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä. Toimielimen lakkauttaminen vastoin järjestöjen kantaa vaarantaa Hyvinvointialueen toimintaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä.”

Mauno Vanhala kannatti Jouko Nykäsen esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty pohjaesityksestä poikkeava kannatettu esitys, on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksen seuraavasti: ne, jotka kannattavat pohjaesitystä, vastaavat sanalla JAA, ja ne, jotka kannattavat Jouko Nykäsen tekemää esitystä, vastaavat sanalla EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 9 Jaa ääntä (Lotta Ahola, Mervi Hovikoski, Jukka Haaparanta, Kari Kiiskinen, Markku Puro, Katri Savolainen, Eila Tiainen, Kati-Erika Timperi ja Hilma Vepsäläinen) ja 4 Ei ääntä (Jouko Nykänen, Mauno Vanhala, Jani Ylälehto ja Maria Kaisa Aula). Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan päätösehdotuksen tältä osin äänin 9-4.

Äänestys 4

Keskustelun edetessä Jukka Haaparanta teki seuraavan muutosesityksen kohtaan § 178:

”Poistetaan esitys, että valtuustoryhmän puheenjohtajalle maksetaan 100 €/valtuustoryhmään kuuluva valtuutettu/vuosi.”

Jouko Nykänen kannatti Jukka Haaparannan esitystä.

Lisäksi keskustelun edetessä Katri Savolainen teki seuraavan muutosesityksen kohtaan § 178:

”Valtuustoryhmän puheenjohtajille palkkio on 1000 euroa/vuosi.”

Eila Tiainen, Kari Kiiskinen, Lotta Ahola ja Mervi Hovikoski kannattivat Katri Savolaisen esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty kaksi pohjaesityksestä poikkeavaa kannatettua esitystä, on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksen seuraavasti: ne, jotka kannattavat Jukka Haaparannan esitystä, vastaavat sanalla JAA, ja ne, jotka kannattavat Katri Savolaisen tekemää esitystä, vastaavat sanalla EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 5 Jaa ääntä (Jukka Haaparanta, Jouko Nykänen, Mauno Vanhala, Jani Ylälehto ja Maria Kaisa Aula) ja 8 Ei ääntä (Lotta Ahola, Mervi Hovikoski, Kari Kiiskinen, Markku Puro, Katri Savolainen, Eila Tiainen, Kati-Erika Timperi ja Hilma Vepsäläinen). Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että Katri Savolaisen muutosesitys voitti äänin 5-8.

Äänestys 5

Puheenjohtaja totesi, että seuraavaksi on äänestettävä pohjaesityksen ja Katri Savolaisen muutosesityksen välillä. Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksen seuraavasti: ne, jotka kannattavat pohjaesitystä vastaavat sanalla JAA, ja ne, jotka kannattavat Katri Savolaisen tekemää esitystä, vastaavat sanalla EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 4 Jaa ääntä (Jouko Nykänen, Mauno Vanhala, Jani Ylälehto ja Maria Kaisa Aula), 8 Ei ääntä (Lotta Ahola, Mervi Hovikoski, Kari Kiiskinen, Markku Puro, Katri Savolainen, Eila Tiainen, Kati-Erika Timperi ja Hilma Vepsäläinen) ja 1 Tyhjä ääni (Jukka Haaparanta). Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että aluehallitus hyväksyi Katri Savolaisen muutosesityksen äänin 4-8, 1 tyhjä.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen sillä muutoksella, että valtuustoryhmän puheenjohtajille maksettava palkkio on 1000 euroa/vuosi ja hallintosäännön § 178 korjataan tämän mukaiseksi. Päätöksen mukaisesti tarkistettu hallintosääntöesitys liitetään pöytäkirjaan.

Merkitään pöytäkirjaan, että Jukka Haaparanta jätti päätökseen erivän mielipiteen.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 15:02-15:16.

Pöytäkirja päätettiin tarkistaa tämän pykälän osalta heti kokouksen jälkeen.

Aluevaltuusto 18.02.2025 § 6

Päätösehdotus

Aluevaltuusto päättää hyväksyä uuden toimielinrakenteen ja sitä vastaavat hallintosäännön muutokset 1.6.2025 alkaen.

Asian kokouskäsitely:

Valtuutettu Bella Forsgrén saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 16.21.

Kokouksessa valtuutettu Jukka Haaparanta teki seuraavan esityksen: "Esitän poistettavaksi hallintosäännön lisäyksen. " -Valtuustoryhmän puheenjohtaja 1000 euroa" Sivu 52. Kohdasta 178§ Vuosipalkkiot."

Valtuutetut Janne Luoma-aho, Marko Kolula, Pekka Huikko ja Jouko Nykänen sekä varavaltuutettu Mika Schwach kannattivat Jukka Haaparannan esitystä.

Valtuutettu Jouko Nykänen teki seuraavan esityksen: " Muutosesitys kohtaan § 12: Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta valitsee toimikaudekseen kaksi jaostoa lasten, nuorten ja perheiden jaoston sekä aikuisten ja ikäihmisten jaoston. Jaostoilla on 5 jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Jaostoihin voidaan valita lautakunnan jäseniä ja varajäseniä. Lautakunta valitsee jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jaostot varmistavat lautakunnan 18 §:n 1. momentin mukaisen seurantatehtävän toteutumista. Lautakunta voi antaa jaostoille muitakin valmistelutehtäviä."

Valtuutetut Merja Lahtinen, Mikko Tirola, Riitta Pirttiniemi, Jani Ylälehto, Leila Lindell, Linda Pippuri, Sirkku Ingervo ja Mauno Vanhala sekä varavaltuutetut Ilse Weijo, Leena Jäntti ja Jari Colliander kannattivat Jouko Nykäsen esitystä.

Lisäksi Nykänen teki seuraavan esityksen: "Järjestöjen vaikuttamistoimielintä ei muuteta foorumiksi. Perusteluna varsinkin se, että järjestöt ovat välttämätön kumppani hyvinvointialueen toiminnan onnistumiseksi ennen kaikkea hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä. Toimielimen lakkauttaminen vastoin järjestöjen kantaa vaarantaa Hyvinvointialueen toimintaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä."

Valtuutetut Mikko Tirola, Merja Lahtinen, Riitta Pirttiniemi, Emilia Koikkalainen, Pekka Huikko, Jani Ylälehto, Mauno Vanhala, Leila Lindell, Linda Pippuri ja Sirkku Ingervo sekä varavaltuutetut Ilse Weijo, Harri Oksanen, Jari Blom, Jari Colliander ja Kirsi Saari kannattivat Jouko Nykäsen esitystä.

Valtuutettu Meri Lumela teki seuraavan esityksen: "§ 13 Hyvinvointialueen jaostot. Hyvinvointialueen valtuusto valitsee toimikaudeksi yksilöasiainjaoston, henkilöstöjaoston ja sisäisen tarkastuksen jaoston, joissa on viisi jäsentä. Jaostojen puheenjohtajien tulee olla aluehallituksen jäseniä. Jaostojen jäseniksi voidaan valita valtuutettuja ja varavaltuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Henkilöstöjaoston ja yksilöasiainjaoston jäsenenä tai varajäsenenä ei voi toimia hyvinvointialueeseen tai sen määräysvallassa olevaan yhteisöön palvelussuhteessa oleva henkilö."

Valtuutetut Ari-Pekka Liukkonen, Marika Visakorpi-Kemppainen, Anna-Kaarina Autere, Mervi Hovikoski, Elma Hyöky ja Katri Savolainen sekä varavaltuutetut Jari Blom, Harri Oksanen ja Liisa Kuparinen kannattivat Meri Lumelan esitystä.

Lisäksi Lumela teki seuraavan esityksen: " Lisäys päätöstekstiin: Lisäksi valtuusto päättää, että lakisääteisiin vaikuttamistoimielimiin ei varata ylimääräisiä paikkoja järjestöille ja

seurakunnille, vaan toimielimet voivat tarvittaessa kutsua järjestöjen, seurakuntien tai muiden toimijoiden edustajia kokouksiinsa.”

Valtuutetut Arpi-Pekka Liukkonen, Anna-Kaarina Autere, Katri Savolainen, Emilia Koikkalainen ja Terhi Simonen-Jokinen ja varavaltuutetut Harri Oksanen ja Johanna Heikkilä kannattivat Meri Lumelan esitystä.

Valtuutettu Emilia Koikkalainen teki seuraavan esityksen: ”29 § Muut vaikuttamistoimielimet, lisätään Palveluntuottajien vaikuttamiselin Evästys: Toimintaa kehitetään nykyisten toimintasääntöjen pohjalta kerätyn palautteen, itsearviointin sekä vastaanotetun lausunnon pohjalta. HVA ostaa palveluja lähes 600 miljoonalla eurolla vuosittain. Palveluntuottajien ennakko-osallistamiselle on asetettu tavoitteeksi toimintasäännöissä:
- Tehtävänä on arvioida ja kehittää strategian mukaista kumppanuutta Keski-Suomen hyvinvointialueella
- Tehtävänä on osallistua aloittein, lausunnoin sekä kannanotoin hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä palveluntuottajien kanssa.
- yhteistyö nivelletään siten, että se mahdollistaa hyvinvointialueen ihmislähtöisen toiminnan ja kumppanuuksien toteutumisen myös kuntien, järjestöjen ja muiden kumppanien kesken. Toiminnan reunaehdot ovat toimivat, mutta toimintaa on syytä kehittää ja osallistamista laajenta. Tämä kannattaa tehdä koko Keski-Suomen elinvoiman kehittämiseksi ja parhaan mahdollisen palvelun saatavuuden ja laadun takaamiseksi.”

Valtuutettu Pekka Huikko ja varavaltuutettu Harri Oksanen kannattivat Emilia Koikkalaisen esitystä.

Valtuutettu Marika Visakorpi-Kemppainen teki esityksen: ”9 § Aluevaltuusto valitsee aluehallitukseen 13-15 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Aluevaltuusto valitsee jäsenistä aluehallituksen puheenjohtajan ja kaksi (2) varapuheenjohtajaa.”

Valtuutettu Petteri Muotka ja varavaltuutettu Harri Oksanen kannattivat Marika Visakorpi-Kemppaisen esitystä.

Lisäksi valtuutettu Marika Visakorpi-Kemppainen teki seuraavan esityksen: ”178 § Vuosipalkkiot Valtuustoryhmän puheenjohtaja 100 euroa/valtuutettu, kuitenkin enintään 1000 euroa.”

Valtuutetut Meri Lumela, Emilia Koikkalainen, Katri Savolainen, Tony Melville, Petteri Muotka, Elma Hyöky, Jukka Hämäläinen ja Leena Kautto-Koukka kannattivat Marika Visakorpi-Kemppaisen esitystä.

Varavaltuutettu Harri Oksanen teki seuraavan esityksen: ”Säilytetään kolmen lautakunnan malli. Tarkennetaan lautakuntien tehtävät siten että vältetään siiloutumiset sekä mahdolliset päällekkäisyydet.”

Valtuutetut Emilia Koikkalainen, Pekka Huikko, Anna-Kaarina Autere, Maarit Heikkinen, Leila Lindell, Mauno Vanhala, Sari Hovila ja Mikko Tirola sekä varavaltuutetut Ilse Weijo, Jari Blom, Jari Colliander ja Kirsi Saari kannattivat Harri Oksasen esitystä.

Varavaltuutettu Harri Oksanen teki esityksen asian palauttamisesta takaisin valmisteluun. Valtuutetut Emilia Koikkalainen, Pekka Huikko, Jouni Vuori ja Marko Kolula sekä varavaltuutetut Kirsi Saari ja Mika Schwach kannattivat Harri Oksasen esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty kannatettu esitys asian palauttamisesta valmisteluun, on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi äänestyksen sähköisesti seuraavasti: ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, vastaavat JAA, ja ne, jotka kannattavat asian palauttamista valmisteluun, vastaavat EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettua äänestyksessä annettiin 33 JAA-ääntä, 34 EI-ääntä ja 2 oli poissa. Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että Harri Oksasen tekemä esitys asian palauttamisesta valmisteluun hyväksyttiin.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös Aluevaltuusto päätti palauttaa asian takaisin valmisteluun.

Aluehallitus 04.03.2025 § 68

Valmistelijat toimialajohtaja Lasse Leppä, p. 050 599 9545, lakiasiainjohtaja Johanna Aalto, p. 050 434 6544 ja strategiaohtaja Anu Pihl p. 050 320 4896.

Selostus asiasta **Yleistä**

Toimielinrakenne ja sitä koskevat hallintosäännön muutosesitykset on valmistelussa tarkasteltu uudelleen. Ehdotukseen on tehty hallintosäännössä seuraavat muutokset:

- 13 §: Jaostojen jäsenten määräytyminen *Jaostojen puheenjohtajien tulee olla aluehallituksen jäseniä. Jaostojen jäseniksi voidaan valita aluehallituksen jäsenten ja varajäsenten lisäksi aluevaltuutettuja ja varavaltuutettuja.*
- 18 §: Turvallisuuslautakunnalle on lisätty uusi tehtävä
- uusi 108 § (siirtää hallintosäännön tämän jälkeistä numerointia eteenpäin): *Puheenjohtajien toimikunta*, jonka tavoitteena on kiinteä yhteistyö valtuuston puheenjohtajiston, valtuustoryhmien puheenjohtajien sekä aluehallituksen puheenjohtajien kesken
- 179 §: Valtuustoryhmien puheenjohtajan palkkion määräytyminen

Hallintosäännön 29 §:n mukaan aluehallitus päättää vaikuttamistoimielinten kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä, eli asiaa koskeva päätösvalta on jo aluevaltuuston päätöksenteolla delegoitu aluehallitukselle.

Hallintosäännön 10. vaiheen muutokset olisivat pykälissä 12 §, 13 §, 14 §, 16 §, 17 §, 18 §, 19 §, 29 §, 86 §, uusi 108 §, (jonka jälkeen pykälänumerointi siirtyy yhdellä eteenpäin jäljempänä olevissa pykälissä), 117 §, 168 §, 179 §, joita ehdotetaan voimaan tuleviksi 1.6.2025 alkaen.

Toimivalta

Hallintosääntö 16 §

Esittelijä Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle hyväksyttäväksi uuden toimielinrakenteen ja ehdotetut hallintosäännön muutokset noudatettavaksi 1.6.2025 alkaen.

Asian kokouskäsitely:

Keskustelun edetessä Jukka Haaparanta teki seuraavan muutosesityksen: "179 § kohtaan vuosipalkkiot tehdään seuraava lisäys: "Valtuustoryhmien ryhmärahaista valtuustoryhmän puheenjohtaja 100 euroa / valtuustoryhmään kuuluva valtuutettu / vuosi, kuitenkin enintään 1000 euroa".

Jouko Nykänen ja Jani Ylälehto kannattivat Haaparannan tekemää esitystä.

Keskustelun edetessä Jouko Nykänen teki seuraavat muutosesitykset: "Hallintosääntöä ei muuteta lautakuntarakenteen ja vaikuttamistoimielinten osalta. Nykyinen rakenne turvaa paremmin kansalaisten vaikuttamismahdollisuuksien toteutumisen päätöksenteossa. Esitetystä hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnasta on tulossa toimialaltaan niin suuri, että huomattava osa päätöksentekoon tulevista asioista käsitellään tai päätetään tässä lautakunnassa. Tämä tarkoittaa sitä, että lautakunnan jäseniltä vaaditaan huomattavan laajaa osaamista sosiaali- ja terveysalasta, sekä sitoutumista huomattavan suureen kokousmäärään, jotta toimielimestä ei tule viranhaltijaorganisaation jatketta. Suuri kokousmäärä puolestaan tarkoittaa myös huomattavia kustannuksia. Palveluntuottajat ja järjestöt ovat välttämättömiä kumppaneita hyvinvointialueen toiminnan onnistumiseksi ennen kaikkea hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä, sekä palvelutuotannossa. Näiden toimielinten lakkauttaminen vastoin lausunnonantajien kantaa vaarantaa hyvinvointialueen toimintaa, eikä muutosta foorumeiksi tule tehdä ennen kuin näiden toimielinten kanssa on neuvoteltu ja on tiedossa mitä tosiasiallisesti on tulossa tilalle".

Jani Ylälehto kannatti Jouko Nykäsen tekemää esitystä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että koska on tehty kolme pohjaesityksestä poikkeavaa kannatettua esitystä, on suoritettava äänestykset 1-3. Äänestykset suoritettiin hallintosäännön pykälien mukaisessa järjestyksessä.

Äänestys 1: Jouko Nykäsen esitys lautakuntarakenteen säilyttämisestä ennallaan (hallintosäännön 12 §).

Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksen seuraavasti: ne, jotka kannattavat pohjaesitystä, vastaavat sanalla JAA, ja ne, jotka kannattavat Jouko Nykäsen tekemää esitystä, vastaavat sanalla EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 9 Jaa-ääntä (Lotta Ahola, Mervi Hovikoski, Jukka Haaparanta, Kari Kiiskinen, Markku Puro, Katri Savolainen, Eila Tiainen, Kati-Erika Timperi ja Hilma Vepsäläinen) ja 4 Ei-ääntä (Jouko Nykänen, Mauno Vanhala, Jani Ylälehto ja Maria Kaisa Aula). Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan päätösehdotuksen näiltä osin äänin 9-4.

Äänestys 2: Jouko Nykäsen esitys vaikuttamistoimielinrakenteen säilyttämisestä ennallaan (hallintosäännön 29 §).

Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksen seuraavasti: ne, jotka kannattavat pohjaesitystä, vastaavat sanalla JAA, ja ne, jotka kannattavat Jouko Nykäsen tekemää esitystä, vastaavat sanalla EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 9 Jaa-ääntä (Lotta Ahola, Mervi Hovikoski, Jukka Haaparanta, Kari Kiiskinen, Markku Puro, Katri Savolainen, Eila Tiainen, Kati-Erika Timperi ja Hilma Vepsäläinen) ja 4 Ei-ääntä (Jouko Nykänen, Mauno Vanhala, Jani Ylälehto ja Maria Kaisa Aula). Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan päätösehdotuksen näiltä osin äänin 9-4.

Äänestys 3: Jukka Haaparannan esitys valtuustoryhmien puheenjohtajien vuosipalkkion maksamisesta valtuustoryhmien ryhmärahasta (hallintosäännön 179 §).

Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksen seuraavasti: ne, jotka kannattavat pohjaesitystä, vastaavat sanalla JAA, ja ne, jotka kannattavat Jukka Haaparannan tekemää esitystä, vastaavat sanalla EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 6 Jaa-ääntä (Lotta Ahola, Mervi Hovikoski, Kari Kiiskinen, Markku Puro, Kati-Erika Timperi ja Hilma Vepsäläinen) ja 7 Ei-ääntä (Jukka Haaparanta, Jouko Nykänen, Katri Savolainen, Eila Tiainen, Mauno Vanhala, Jani Ylälehto ja Maria Kaisa Aula). Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että aluehallitus hyväksyi Jukka Haaparannan tekemän muutosesityksen äänin 6-7.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen sillä muutoksella, että hallintosäännön 179 §:n kohtaan vuosipalkkiot tehdään seuraava lisäys: Valtuustoryhmien ryhmärahasta valtuustoryhmän puheenjohtaja 100 euroa / valtuustoryhmään kuuluva valtuutettu / vuosi, kuitenkin enintään 1000 euroa.

Aluevaltuusto 18.03.2025
263/00.01.01.01/2025

Päätösehdotus

Aluevaltuusto päättää hyväksyä uuden toimielinrakenteen ja sitä vastaavat hallintosäännön muutokset 1.6.2025 alkaen.

Päätös